

This question paper contains 5 printed pages]

B—191—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

(Old Course)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relations)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 14-11-2017)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (Only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नासाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions : 10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) Who is the author of 'Politics Among Nations' ?

(a) H.J. Morgenthau (b) Martin Shubik

(c) Quincy Wright (d) Schleicher

'पोलिटिक्स अमंग नेशन्स' या ग्रंथाचा लेखक कोण ?

(a) एच.जे. मॉर्गेन्थॉ (b) मार्टिन शुबिक

(c) क्विन्सी राईट (d) श्लेचर

P.T.O.

- (ii) Nature of International Relations is .....
- (a) International Relations is an Art.
- (b) International Relations is a Philosophy.
- (c) International Relations is a Science.
- (d) All of the above
- आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे स्वरूप .....
- (a) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक कला आहे.
- (b) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक तत्वज्ञान आहे.
- (c) आंतरराष्ट्रीय संबंध एक शास्त्र आहे.
- (d) वरीलपैकी सर्व
- (iii) Which one of the following elements of National Power is *wrongly* listed ?
- (a) Population (b) Technology
- (c) Ideology (d) Globalization
- खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?
- (a) लोकसंख्या (b) तंत्रज्ञान
- (c) विचारसरणी (d) जागतिकीकरण
- (iv) Type of Balance of Power is .....
- (a) Simple Balance of Power
- (b) Multiple Balance of Power
- (c) Geographical Balance of Power
- (d) All of the above
- सत्ता संतुलनाचे प्रकार .....
- (a) सामान्य सत्ता संतुलन (b) बहुविध सत्ता संतुलन
- (c) भौगोलिक सत्ता संतुलन (d) यापैकी सर्व

- (v) Collective Security Supports .....
- (a) Increase of Terrorism
- (b) To establish Universal Peace
- (c) Arms Race
- (d) Divide and Rule
- सामुहिक सुरक्षीतता कशास प्रोत्साहन देते .....
- (a) दहशतवादाच्या वाढीस
- (b) जागतिक शांतता निर्माण करण्यास
- (c) शस्त्रास्त्र स्पर्धेस
- (d) फुट पाडणे व राज्य करणे
- (vi) Which theory was supported by Martin Shubik ?
- (a) Idealist Theory (b) System Theory
- (c) Game Theory (d) Realistic Theory
- मार्टिन शुबिकने कोणत्या सिद्धांताचे समर्थन केले ?
- (a) आदर्शवादी सिद्धांत (b) व्यवस्थावादी सिद्धांत
- (c) खेळ सिद्धांत (d) वास्तववादी सिद्धांत
- (vii) Which of the following is *not* an importance of International Relations ?
- (a) The creation of world peace
- (b) We should finish the fear of war
- (c) To motivate the war
- (d) Collective Security
- खालीलपैकी कोणते आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्त्व नाही ?
- (a) जागतिक शांततेची निर्मीती करणे
- (b) युद्धाची भिती संपुष्टात आणणे
- (c) युद्धाला प्रोत्साहन देणे
- (d) सामुहिक सुरक्षीतता

P.T.O.

- (viii) The 'National Power' is limitation by .....
- (a) International Morality (b) World Public Opinion
(c) International Law (d) All of these
- 'राष्ट्रीय सत्ते' वरील मर्यादा .....
- (a) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (b) जागतिक लोकमत
(c) आंतरराष्ट्रीय कायदा (d) यापैकी सर्व
- (ix) Who said "International balance of power is only particular manifestation of general social principle" ?
- (a) George Schwarzenberger (b) Hans Morgenthau
(c) A.F. Polard (d) Quincy Wright
- "आंतरराष्ट्रीय सत्ता संतुलन म्हणजे सर्व सामान्य सामाजिक सिद्धांताचे विशेष प्रगटीकरण होय." असे कोणी म्हटले ?
- (a) जॉर्ज श्वार्त्सनबर्जर (b) हान्स मॉर्गेन्थॉ
(c) ए.एफ. पोलाई (d) क्विन्सी राईट
- (x) Which was the period of World Cold War ?
- (a) 1900-1920 (b) 1920-1940
(c) 1945-1990 (d) 1991-2015
- जागतिक शीतयुद्धाचा कालखंड कोणता ?
- (a) 1900-1920 (b) 1920-1940
(c) 1945-1990 (d) 1991-2015

Theory

2. Explain the definition and nature of International Relations. 10

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याख्या आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the Game Theory.

खेळ सिद्धांताचे विश्लेषण करा.

WT

(5)

B—191—2017

3. Explain the meaning and limitations of National Power. 10

राष्ट्रीय सत्तेचा अर्थ आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the definition and types of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाच्या व्याख्या सांगून प्रकार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Nature of Collective Security

(ii) Decision Making Approach

(iii) Elements of National Power

(iv) Techniques of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

(i) सामुहिक सुरक्षिततेचे स्वरूप

(ii) निर्णयग्राही दृष्टीकोन

(iii) राष्ट्रसत्तेचे घटक

(iv) सत्ता संतुलनाचे तंत्र.

B—191—2017

5